

Helseeksperter i Team

Gode løsninger på
UTFORDRINGER I HELSEVESENET
gjennom tverrfaglig samarbeid

– et samarbeidsprosjekt mellom

og

Høgskolen i Sør-Trøndelag

Oppdragsgiver

Region Midt-Norge

Landsby 70

”Barn i krise – riktig hjelp til rett tid”

Våren 2008

Våren 2008
Prosjektbeskrivelse:
Samordnet akutttilbud mellom barnevern, BUP og rusområdet

Bakgrunn

Mange barn og unge som får tiltak fra barneverntjenesten har utviklet, eller er spesielt utsatt for å utvikle ulike psykiske problemer og problemer knyttet til rusmisbruk. Flere av de mest utsatte barn og unge har behov for tjenester og hjelp fra flere instanser, dvs. så vel fra barnevern som fra barne- og ungdomspsykiatri/rusomsorg. Det er derfor en særlig utfordring å utvikle samarbeidet mellom de respektive tjenester.

I region Midt-Norge har det i en årrekke vært mye godt samarbeid mellom barneverntjenesten og barne- og ungdomspsykiatrien både på kommunalt- og fylkeskommunalt plan og mellom barneverninstitusjoner og de ulike barne- og ungdomspsykiatriske avdelingene. Selv om det finnes flere skriftlige samarbeidsavtaler, har samarbeidet variert noe i de ulike fylkene, og det har ofte vært personavhengig og ikke ledelsesforankret.

Gjennom sykehusreformen og barnevernreformen har vi bedret våre muligheter for å få et godt forankret samarbeid idet reformene har medført samme geografiske grenser for barnevern og helsetjeneste og vi har flere faglige berøringspunkter.

Helseforetakene har ansvar for å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det når de trenger det, uavhengig av alder, kjønn, bosted, økonomi og etnisk bakgrunn, samt å legge til rette for forskning og undervisning, jfr. lov om helseforetak § 1 andre ledd.

Barne-, ungdoms- og familieetatsens oppgaver og myndighet reguleres av barnevernloven som blant annet har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Statlig regional barnevernmyndighet har ansvar for etablering og drift av statlige institusjoner for barn og ungdom som omfattes av barnevernloven, jfr. barnevernloven § 5-1. Regional barnevernmyndighet har også ansvar for godkjenning og kontroll av private barneverninstitusjoner, jfr. barnevernloven § 5-8. Videre skal statlig regional barnevernmyndighet bistå kommunene med plassering av barn utenfor hjemmet. I tillegg har virksomheten ansvar for rekruttering og formidling av fosterhjem og ansvar for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning, jfr. barnevernloven § 2-3 andre ledd.

Det er inngått en rammeavtale mellom Helse Midt-Norge RHF og Barne-, ungdoms- og familieetaten i region Midt-Norge (Bufetat) som skal sikre at partene samarbeider tettere og mer forpliktende for å bidra til at barn og ungdom, som trenger det, til enhver tid gis et helhetlig tilbud. Forskning og kompetanseutvikling vil bidra til faglig og kvalitativ styrking av de ulike tjenestene som tilbys.

Mål

Helse Midt-Norge og Bufetat har høsten 2006 startet opp et prosjekt som skal bidra til å styrke samarbeidet mellom barnevern, psykisk helsevern for barn og unge og rusomsorgen slik at tjenestene som helhet blir mest mulig brukervennlig og skikket til å yte riktig hjelp til rett tid. Prosjektet skal videre bidra til en bedre organisering og ansvars plassering på tvers av profesjons- og etatsgrenser i regionen. Tjenestene skal sammen oppnå kvalitativt bedre

løsninger for brukerne enn det de eksisterende tiltak klarer hver for seg, og samtidig forhindre parallell bruk av ressurser. Den kliniske kompetansen som psykisk helsevern for barn og unge, habiliteringstjenesten og rusfeltet har, skal i større grad bli tilgjengelig for de barna barnevernet arbeider med. Tilsvarende skal en sikre at barnevernets tilbud når frem til barn med psykiske vansker, rus eller funksjonshemming når det er behov for det.

Som en del av dette prosjektet ønsker vi å få utredet ulike samarbeidsmodeller rundt akutt. Tilbakemeldinger fra fagfeltene tilsier at krise-/akuttilbudet til barn og unge lett får preg av tilfeldige løsninger, ansvarsskyvning og lite samordning av ressurser. Målet med et felles/samordnet akutttilbud er å bidra til at det enkelte barn i en krisesituasjon får et riktig omsorgs- og behandlingstilbud til rett tid med god kvalitet og riktig ressursinnsats.

Det skal utredes ulike modeller for etablering av felles/samordnede akutttilbud som omfatter både bistand i hjemmet og i institusjon. I forbindelse med utredning av modellen må vi også kartlegge aktuelle utfordringer knyttet til lovverk, fagkulturer og økonomiske ressurser.

Utredningen skal også redegjøre for sammenhenger i det totale omsorgs- og behandlingstilbudet i det statlige regionale barnevernet, psykisk helsevern for barn og unge, habiliteringstjenesten og rusfeltet i de respektive geografiske områdene, inklusive kartlegging av akutttilbudene. Det må også gjennomføres en kartlegging av det faktiske behovet for felles/samordnede akutttilbudet.

Utprøvingen av konkrete samordningsmodeller avgrenses i første omgang til Nord-Trøndelag og Nordmøre og Romsdal.

Hovedmål for prosjektgruppe i Helseeksperter i team (HiT)

Som en del av overnevnte prosjektet inviterer vi studentene ved HIST til å utrede 3 delprosjekter:

Hovedmålene for disse delprosjektene vil være:

- Gi en fremstilling av hva partene definerer som målgruppe innenfor akutt.
- Få en forståelse av partenes ulike ansvarsområder herunder lovverk, fagkulturer og ressurser
- Gi en fremstilling av viktige utfordringer og suksessfaktorer i forhold til å søke en optimal løsning som gjelder et samordnet akutttilbud

Landsbytema: Samordnet akutttilbud mellom barnevern, BUP og rusområdet		
Gruppe 1: Hva er akutt?	Gruppe 2: Den optimale løsningen for kommunene	Gruppe 3 Modeller for samordnet tilbud til kommunene
Landsbyens samproduksjon		
Fagrapportene samles i en fellesrapport		

Delprosjekt 1: Hva er akutt?

De ulike partene har ulikt lovverk og ulik forståelse av hva akutt er samtidig som kommunene har sin forestilling. For å nærme oss et samarbeid må partene ha en felles forståelse for målgruppen.

Forslag til problemstillinger:

- Hvilken forståelse har samarbeidspartene av akutt – hva legger de i akuttbegrepet?
- Hvilken forståelse har kommunene av hva som er akutt?
- Hva sier partenes lovverk?
- Er det samsvar mellom partenes forståelse/antakelser og lovverket?
- Kan ulik forståelse være en årsak til at barn og unge henvises for sent til barnevernet og barne- og ungdomspsykiatrien.

Forslag til metode:

- Litteraturstudie
- Statistikk
- Intervju av ansatte i BUP, Bufetat ved fagteam og ansatte i utvalgte kommuner

Delprosjekt 2: Den optimale løsningen for kommunene

Hva er den optimale løsningen for kommunene og er det bare en optimal løsning?

Kan vi bidra til at det enkelte barn i en krisesituasjon får et riktig omsorgs- og behandlingstilbud til rett tid med god kvalitet og riktig ressursinnsats dersom tilbudene samordnes?

Forslag til problemstillinger

- Hva er kommunenes behov for akutttilbud innenfor 1) statlig barnevern, 2) rus og 3) barne- og ungdomspsykiatri? Hva forventer kommunene av det statlige barnevernet, rusområdet og BUP?
- Hvilke utfordringer står kommunene overfor i de ulike akuttsituasjonene? Hvordan fungerer samarbeidet med det statlige barnevernet, rusområdet og barne- og ungdomspsykiatrien? Finnes det "flaskehalser"?
- Kan en se noen sammenhenger mellom kommunenes behov og det totale omsorgs- og behandlingstilbudet som finnes i områdene som kartlegges?
- På bakgrunn av kartleggingen overfor hva er den optimale løsningen for kommunene og finnes det bare en slik løsning? Kan et samordnet tilbud kan medføre tidligere henvisninger til BUP og barnevernet?
- Kan vi anta at tidligere henvisninger til BUP og barnevernet på sikt medføre færre vedtak i barnevernssaker og færre henvisninger til BUP med barn/unge med store tilknytningsvansker, tilpasningsforstyrrelser og atferdsproblemer?

Forslag til metode:

- Statistikk
- Litteraturstudie
- Intervju av ansatte i BUP, Bufetat ved fagteam og ansatte i utvalgte kommuner

Delprosjekt 3: Et samordnet tilbud til kommunene

Partene ønsker et samordnet akutttilbud til kommunene for å sikre at brukeren ikke blir kasteball mellom flere systemer hvor ingen tar helhetsansvar for behandlingen.

Forslag til problemstillinger

- Hvilke muligheter har partene til å få til et samordnet tilbud?
- Hva kan dette tilbudet gå ut på ut i fra partenes ansvarsområder – utred ulike modeller og ut i fra dette gi en fremstilling over hvilke utfordringer partene vil stå overfor
- Hva er suksessfaktorene for et slikt samarbeid?

Forslag til metode:

- Litteraturstudie
- Intervju av ansatte i BUP, Bufetat ved fagteam og ansatte i utvalgte kommuner

Litteraturliste:

NIBR-rapport 2006:7

Ulike rapporter og artikler – disse vil bli presentert etter nærmere avtale med oppdragsgiver

Relevant lovverk

Oppdragsgiver:

Barne-, ungdoms- og familieetaten i region Midt-Norge, www.bufetat.no

Telefon 73 56 30 00

Graham Clifford, professor og prosjektansvarlig

Telefon 46951659

Graham.clifford@bufetat.no

Sissel Fjelnset, jurist og ansvarlig for avdeling kvalitet og opplæring

Telefon 40007278

Sissel.fjelnset@bufetat.no